

ЗК 6 С

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТРУТИУ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРОЕКТУВАННЯ
РЕКЛАМНО-ГРАФІЧНИХ КОМПЛЕКСІВ**

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.00.02 «Графічний дизайн»
спеціалізація «Дизайн реклами»

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <i>1048/20</i>	(підпись)
(прізвище, ініціали)	
« <i>Джеков</i> »	2020 р.

Київ – 2020

Розробник:

Кукіль Марія Юріївна, викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв
Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Кукіль Марія Юріївна, викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв
Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну
Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 10 від « 29 » серпня 2019 року

Завідувач кафедри дизайну

Н. І. Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
022.00.02 «Графічний дизайн»

« ____ » 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми
022.00.02 «Графічний дизайн»

В. В. Михалевич

Робочу програму перевірено

« ____ » 2020 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи

А. О. Таранник

Пролонговано:

На 2020/20 н.р. (*Кукіль*) (Кравченко) (ПІБ), «31» 08 2020 р., протокол № 18

На 2020/20 н.р. (*Кукіль*) (Кравченко) (ПІБ), «31» 08 2020 р., протокол № 18

На 2020/20 н.р. (*Кукіль*) (Кравченко) (ПІБ), «31» 08 2020 р., протокол № 18

На 2020/20 н.р. (*Кукіль*) (Кравченко) (ПІБ), «31» 08 2020 р., протокол № 18

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної
роботи

О. Б. Жильцов

“ ” 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проектування рекламно-графічних комплексів

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»
спеціалізації «Дизайн реклами»

Київ – 2020

Розробник:

Кукіль Марія Юріївна, викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Кукіль Марія Юріївна, викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 10 від « 29 » серпня 2019 року

Завідувач кафедри дизайну _____ Н. І. Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.02 «Графічний дизайн»

«____» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми
022.00.02 «Графічний дизайн» _____ В. В. Михалевич

Робочу програму перевірено
«____» _____ 2020 р.

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи _____ А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»__20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»__20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»__20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»__20__ р., протокол № __

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	дenna	дenna
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	8/240	
Курс		3
Семестр		6
Кількість змістових модулів з розподілом:		2
Обсяг кредитів		4
Обсяг годин, в тому числі:		120
<i>Аудиторні</i>		76
<i>Модульний контроль</i>		8
<i>Семестровий контроль</i>		-
<i>Самостійна робота</i>		36
Форма семестрового контролю		залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Проектування рекламно-графічних комплексів» є підготовка фахівця з високим рівнем майстерності, формування гармонійно розвинутого спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань дизайнерської діяльності, розвиток художньо-дизайнерської підготовки студентів, їх асоціативно-образного і візуального мислення.

Предметом вивчення курсу є рекламні заходи (Advertising campaign), їх різновиди та визначення специфіки, дизайн ATL рекламних класичних та BTL заходів: зовнішня реклама, каталогу, листівок, різноманітної сувенірно-рекламної продукції як графічного комплексу матеріалів для реклами товарів чи послуг.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- набуття практичних навичок у дизайні рекламних матеріалів, які створюють рекламно-графічний комплекс;

- формування уміння застосовувати теоретичні знання з історії дизайну та мистецьких стилів у практичній роботі;
- ознайомлення із засобами та художніми прийомами створення рекламного дизайн-об'єкту;
- розробка стилістичної системи на базі аналізу специфіки обраного заходу;
- формування аналітичних вмінь у вивченні аналогів та прототипів;
- розвиток професійного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну.

Під час практичних занять та самостійної роботи відповідно профілю програми бакалавра дизайну формуються **загальні та фахові компетентності**.

Світоглядна (ЗК 1):

- розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства;
- збереження національних духовних традицій.

Громадська (ЗК 2):

- повага до Батьківщини, народу, держави, її символіки, традицій, мови;
- уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю;
- здатність цінувати і поважати національну своєрідність та мультикультурність.

Комунікативна (ЗК 3)

- здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності,
- навички використання комунікаційних технологій.

Інформаційна (ЗК 4)

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань,

- здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності,

Науково-дослідницька (ЗК 5)

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань,
- обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації,
- здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання,
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.

Самоосвітня (ЗК 6)

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку,
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію,
- прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Фахові компетентності базові, а саме:

Організаційна (ФК 1)

- здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати дизайнерську проектну діяльність та взаємодію її суб'єктів,

Естетико-культурологічна (ФК 2)

- здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм,
- уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції,
- здатність застосовувати базові знання з історії мистецтва і дизайну та специфіки його розвитку за професійним спрямуванням у художньо-проектну діяльність,
- здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.

Проектно-творча (ФК 3)

- здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі дизайну,
- здатність володіти практичними навичками з проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну,
- здатність застосовувати методику проектування однічних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну,
- здатність використовувати базові знання з композиційної побудови, кольорознавства для створення майбутнього дизайнерського об'єкта.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Знання:

- основних термінів та понять зі сфери реклами, маркетингу.
- основних термінів та понять зі сфери дизайну реклами, графіки, каліграфії, поліграфічних технологій та друку;
- композиційних основ поєднання шрифтових блоків із зображеннями;
- можливостей використання наборних типографських шрифтів, а також рукописних шрифтів при створенні шрифтових блоків рекламного плакату;
- основних навичок проектування дизайн-об'єктів;
- застосування сучасного програмного забезпечення для виконання дизайну рекламного об'єкту.

Практичні навички й вміння:

- застосовувати на практиці теоретичні знання з історії дизайну та мистецьких стилів;
- вільно володіти графічними та каліграфічними техніками та застосовувати комп'ютерні графічні програми при виконанні дизайну рекламного об'єкту;
- вільно володіти графічними техніками;
- використовувати різні за видами шрифти у дизайні рекламного об'єкту;

- презентувати результати своєї роботи.

Програмні результати навчання (ПРН 1-10):

- сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної культури;
- здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності;
- здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності;
- здатність до науково-дослідницької діяльності у галузі дизайну;
- готовність до планування та організації дизайнерської діяльності, здатність до самоорганізації;
- здатність застосовувати у практичній дизайнерській діяльності знання з історії мистецтв щодо напрямів, течій і стилів. Спроможність інтерпретувати й модифікувати авторські прийоми провідних дизайнерів;
- здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну;
- здатність до проектного мислення та проектування оригінальних дизайнерських програм і проектів;
- володіння різними методиками проектування об'єктів графічного дизайну;
- володіння різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах;
- володіння навичками використання сучасних програм із комп'ютерної графіки для створення об'єктів дизайну.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна	
		Аудиторна						
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	МКР		
Змістовий модуль I. РЕКЛАМНО-ГРАФІЧНИЙ КОМПЛЕКС								
Тема 1. Лекція 1. Визначення рекламно-графічного комплексу. Види рекламних заходів.	2	2						
Тема 2. Розробка концепції рекламно-графічного комплексу матеріалів на основі обраної тематики заходу, змісту рекламного повідомлення, візуального ряду та графічної мови.	24			16			8	
Тема 3. Дизайн афіші як головного презентаційного атрибуту заходу.	14			10			4	
Тема 4. Дизайн зовнішньої реклами на території виставкового комплексу та в павільйонах.	10			4			6	
Тема 5. Розробка дизайну графічного оформлення вхідного квитка та зареєстрованих беджів(стрічок) учасників.	4			2			2	
Тема 6. Проектування друкованого офіційного каталогу або програми заходу.	22			14			8	
Модульний контроль	4					4		
Усього	80			46		4	28	
Змістовий модуль II. Дизайн-проект виставкового стенду								
Тема 7. Розробка концепції рекламно-графічного комплексу обраного виду виставкового стенду.	20			16			4	
Тема 8. Дизайн рекламних макетів вибраного комплексу матеріалів (фірмова візитівка, флаер або листівка, сувенірна продукція , тощо) на території виставки.	16			12			4	
Модульний контроль	4					4		
Усього	40			28		4	8	
Усього за семестр	120	2		74		8	36	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль I. Рекламно-графічний комплекс

Тема 1. Лекція 1 (2 год.) *Визначення рекламно-графічного комплексу.*

Види заходів. BTL – реклама.

Тема 2. Практична робота (16 год.). Розробка концепції рекламно-графічного комплексу матеріалів на основі обраної тематики заходу, змісту рекламного повідомлення, візуального ряду та графічної мови. Аналіз сучасного стану ринку обраної тематики. Пошук тональності та кольорової гами. Пошук набірних шрифтів. Ескізний пошук композиції, що відповідає обраному задуму. Виконання за допомогою матеріалів: олівець, комп’ютерних програм Adobe Illustrator, Adobe Photoshop.

Тема 3. Практична робота (10 год.) Дизайн афіші як головного презентаційного атрибуту заходу. Ескізний пошук з урахування специфіки обраної тематики. Виконання та завершення роботи на комп’ютері за допомогою програми Adobe Illustrator, Adobe Photoshop.

Тема 4. Практична робота (4 год.) Дизайн зовнішньої реклами на території виставкового комплексу та в павільйонах. Виконання та завершення роботи на комп’ютері за допомогою програми Adobe Illustrator, Adobe Photoshop.

Тема 5. Практична робота (2 год.) Розробка дизайну графічного оформлення вхідного квитка та зареєстрованих беджів(стрічок) учасників. Виконання та завершення роботи на комп’ютері за допомогою програми Adobe Illustrator, Adobe Photoshop.

Тема 6. Практична робота (14 год.) Проектування друкованого офіційного каталогу або програми заходу. На базі специфіки заходу обрати формат та спосіб друку видання. Відповідно від кількості інформаційного навантаження виконати верстку на комп’ютері за допомогою програми Adobe Indesign, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop.

Література: 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 19, 24, 25, 28, 29

Змістовий модуль II.

Дизайн-проект виставкового стенду

Тема 7. Практична робота (16 год.) Розробка концепції рекламно-графічного комплексу обраного виду виставкового стенду. Виконання та завершення роботи на комп'ютері за допомогою програми Adobe Illustrator з використанням інструменту сітчастого градієнту (Mesh Tool) та 3D можливостей векторної графіки.

Тема 8. Практична робота (12 год.) Дизайн рекламних макетів вибраного комплексу матеріалів (фірмова візитівка, флаер або листівка, сувенірна продукція, тощо) на території виставки. Обрати та виконати враховуючи технічні вимоги друку мінімум два макети. Виконати на комп'ютері за допомогою програми Adobe Indesign, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop.

Література: 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 19, 24, 25

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Таблиця для розрахунку максимальної кількості рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Максим. кіл-сть балів за одиницю	ЗМ №1		ЗМ №2			
			К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів		
1	Відвідування лекцій	1	1	1	-	-		
2	Відвідування практичних занять	1	23	23	14	14		
3	Виконання завдання практичної роботи	10	5	50	2	20		
4	Виконання завдання для самостійної роботи	5	5	25	2	10		
5	МКР	25	1	25	1	25		
Максимальна кількість балів за модуль			124		69			
Максимальна кількість балів			193					
Коефіцієнт визначення успішності			1.93					
Підсумковий рейтинговий бал			193: 1,93= 100					

6.2 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

	Змістовий модуль та теми курсу	Години на виконання, передба чені ТП	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I				
1	Ескізний пошук композиції, що відповідає задуму обраної специфіки заходу. Завершення роботи. Виконання за допомогою матеріалів: олівець, комп'ютерних програм Adobe Illustrator, Adobe Photoshop.	8	практичне заняття	5
2	Дизайн афіші як головного презентаційного атрибуту заходу. Завершення роботи на комп'ютері за допомогою програми Adobe Illustrator, Adobe Photoshop. Збереження зображення в форматі PDF.	4	практичне заняття	5
3	Дизайн зовнішньої реклами на території виставкового комплексу та в павільйонах. Завершення роботи на комп'ютері за допомогою програми Adobe Illustrator, Adobe Photoshop. Пошук та опрацювання відповідних до теми та виду обраного приміщення mock-up. Збереження зображення в форматі PDF та PNG-24	6	практичне заняття	5
4	Розробка дизайну графічного оформлення вхідного квитка та зареєстрованих беджів(стрічок) учасників. Завершення роботи на комп'ютері за допомогою програми Adobe Illustrator, Adobe Photoshop. Пошук та опрацювання відповідних mock-up. Збереження зображення в форматі PNG-24	2	практичне заняття	5
5	Завершення практичної роботи. Верстка на комп'ютері за допомогою програми Adobe Indesign, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop. Створення файлу Preview Збереження зображення в форматі PNG-24	8	практичне заняття	5
Змістовий модуль II				
6	Розробка концепції рекламно-графічного комплексу обраного виду виставкового стенду. Завершення роботи на комп'ютері за допомогою програми Adobe Illustrator з використанням інструменту сітчастого градієнту (Mesh Tool) та 3D можливостей векторної графіки. Збереження зображення в форматі PNG-24	4	практичне заняття	5
7	Дизайн рекламних макетів вибраного комплекту матеріалів (фірмова візитівка, флаер або листівка, сувенірна продукція, тощо) на території виставки. Завершення практичної роботи. Пошук та опрацювання відповідних mock-up. Збереження зображення в форматі PNG-24 та PDF.	4	практичне заняття	5
Усього годин		36		35

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється в процесі навчальної діяльності студента за навчальними елементами змістового модулю.

Модульний контроль здійснюється окремо у вигляді перегляду творчих робіт, ескізів тощо (портфоліо-контроль).

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Проектування рекламно-графічних комплексів» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень.	21 – 25
володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньо високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки на основі проведених спостережень.	17 – 20
володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи, з допущенням певних помилок; продемонстрував недостатні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	13 – 16
студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував посередні уміння обґрунтовано і самостійно робити	9 – 12

висновки на основі проведених спостережень	
студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував неготовність грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	5 – 8
студент виявив незадовільний рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував невміння послідовно, грамотно і самостійно висновки на основі проведених спостережень..	1 - 4

6.4 ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПРОЕКТУВАННЯ РЕКЛАМНО-ГРАФІЧНИХ КОМПЛЕКСІВ»

6 семестр – разом: 120 год., з них: лекції – 2, практичних – 74 год., самостійна робота – 36 год., МКР – 8 год., залік

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бургес П., Вуд Б. 1000 способов шрифтового дизайна / П. Бургес, Б. Вуд. – М., 2005 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 3255).
2. Королькова А. Живая типографика / А. Королькова. – М., 2007 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 3254).
3. Кулленко М.Я. Основи графічного дизайну: Підручник / М.Я. Кулленко. – К.: Кондор, 2007 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 229).
4. Лиска С. Бизнес графика: 500 работ, объединенных графической эстетикой и коммерческим успехом / С. Лиска. – М., 2010 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 2933).
5. Смирнов С.И. Шрифт и шрифтовой плакат / С.И. Смирнов. – М., 1977 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 3258).
6. Чихольд Я. Облик книги / Я. Чихольд. – М.: Книга, 1980 (в електронній бібліотеці кафедри дизайну).

Допоміжна

7. Богдеско И. Альбом. – М.: Советский художник, 1987.
8. Богдеско И. Каллиграфия. – С.-Пб.: Агат, 2005.
9. Гордон Ю. Книга про буквы от Аа до Яя. – М.: Издательство студии Артемия Лебедева, 2006.
10. Гуссман Генрих. О книге / Генрих Гуссман. – М.: Книга, 1982.
11. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник / В.Я. Даниленко. – Х.: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
12. Даниленко В.Я. Основи дизайну: підручник / В.Я. Даниленко. – Харків: ХДАДМ, 2003.
13. Искусство шрифта. Работы московских художников книги 1959–1974. – М.: Книга, 1977.
14. Капр А. Эстетика искусства шрифта / А.Капр. – М.: Книга 1979.
15. Мітченко В. Естетика українського рукописного шрифту. – К.: Грамота, 2007.
16. Мітченко В. Каліграфія. Взаємовпливи шрифтів. – К.: Лаурус, 2018.

17. Ноордзей Г. Штрих. Теория письма. – М.: Дмитрий Аронов, 2013.
18. Ньюарк К. Что такое графический дизайн? / Квентин Ньюарк. — СПб.: АСТ Астрель, 2005.
19. Проненко Л. Каллиграфия для всех. – М.: Издательство студии Артемия Лебедева, 2011.
20. Пронин С. Рекламисту о дизайне. Дизайнеру о рекламе / С. Пронин. – М.: Москва, 2003 (в електронній бібліотеці каф. дизайну)..
21. Савін В.М. Типографіка: навчальний посібник. – К.: Вересень. 2003.
22. Таранов Н.Н. Художественно-образная выразительность шрифтов: Монография / Н.Н. Таранов. – Волгоград: Перемена, 2000.
23. Таранов Н.Н. Шрифт и образ в издании: Учебное пособие / Н.Н. Таранов. – М.: Изд-во МГАП "Мир книги", 1995.
24. Тоотс В. Современній шрифт. – М.: Книга, 1966.
25. Чебаник В. Графіка української мови. Абетка. – К., 2004.
26. Яковлев М.І. Основи формування професійного мислення художників графічного дизайну // Технічна естетика і дизайн: міжвідомчий науково – технічний збірник / Відп. ред. М.І. Яковлев. - К.: Віпол, 2004. - Вип. 3-4. – С. 181-185.
27. Яцюк О. Основы графического дизайна на базе компьютерных технологий / О. Яцюк. – СПб: Издательство: БХВ-Петербург, 2004.
28. Toots V. 300 burtr veidi. – Riga: Latvijas Valsts izdevnieciba, 1960.